

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-05917/2019-ERU

V Praze dne 23. dubna 2020

Č. j. 05917-8/2019-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-05917/2019-ERU a zahájeném z moci úřední dne 3. února 2020 podle ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) ve spojení s ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je pan [redacted] adresa pro doručování [redacted] ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2019 (dále jen „energetický zákon“) rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, pan [redacted] adresa pro doručování [redacted] (dále také „účastník řízení“), se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona, kterého se dopustil úmyslně tím, že v rozporu s ust. § 28 odst. 3 energetického zákona provedl dne 19. března 2019 zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy tak, že v odběrném místě [redacted] na adrese [redacted] odstranil plombu odběrného místa a zabezpečovací krabičky KP01 osazené na místě demontovaného elektroměru a uvnitř zabezpečovací krabičky vodičve spojil přívodní a odvodní vodiče ve všech třech fázích a hlavní jistič uvedl do polohy zapnuto, v důsledku čehož v předmětné nemovitosti odebíral neměřenou elektřinu.

II. Podle ust. § 35 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 18 odst. 3 písm. a) energetického zákona a ust. § 90 odst. 4 energetického zákona se účastníku řízení za spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 2 000 Kč** (slovy: dva tisíce korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 14920.

III. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníku řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického

regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 14920.

IV. Podle ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se poškozenému, společnosti **ČEZ Distribuce, a. s.**, se sídlem Děčín - Děčín IV-Podmokly, Teplická 874/8, PSČ 40502, IČO: 247 29 035 (dále také „poškozený“ nebo „společnost ČEZ Distribuce, a. s.“), **nárok na náhradu škody nepřiznává** a v souladu s ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se poškozený **s tímto nárokem odkazuje na soud.**

Odůvodnění

I. Úvod

Energetickému regulačnímu úřadu (dále také „Úřad“ nebo „správní orgán“) jako věcně příslušnému správnímu orgánu podle ust. § 18 energetického zákona bylo dne 30. května 2019 doručeno oznámení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, obvodního oddělení Kamenice (dále také „Policie ČR“) sp. zn. [REDAKCE] společně se spisovým materiálem o přestupku, kterého se měl dopustit účastník řízení tím, že dne 19. března 2019 provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy tak, že v odběrném místě [REDAKCE] na adrese [REDAKCE] odstranil plombu odběrného místa a zabezpečovací krabičky KP01 osazené na místě demontovaného elektroměru a uvnitř zabezpečovací krabičky vodivě spojil přívodní a odvodní vodiče ve všech třech fázích a hlavní jistič uvedl do polohy zapnuto, v důsledku čehož v nemovitosti odebíral neměřenou elektřinu.

II. Průběh správního řízení

Správní orgán podle ust. § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 46 správního řádu zahájil dne 3. února 2020 doručením (uložením) oznámení o zahájení řízení č. j. 05917-3/2019-ERU účastníku řízení správní řízení. Zároveň byl účastník řízení vyrozuměn o možnosti nahlížet do spisu, o právu žádat o nařízení ústního jednání ve smyslu § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky a o možnosti vyjádřit se k dané věci. Účastník řízení svého práva nevyužil.

O zahájení správního řízení správní orgán též v souladu s ust. § 70 zákona o odpovědnosti za přestupky vyrozumívá osoby, kterým mohla být spácháním přestupku způsobena škoda, o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení, o čem správní orgán vyrozuměl poškozeného příslušným přípisem. Poškozený podáním ze dne 20. února 2020 (doručeným Úřadu téhož dne) uplatnil nárok na náhradu majetkové škody ve výši [REDAKCE]

Přípisem č. j. 05917-7/2019-ERU ze dne 26. února 2020 doručným (uložením) účastníku řízení dne 9. března 2020 vyrozuměl správní orgán účastníka řízení o shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí a ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu poskytl účastníkovi řízení možnost vyjádřit se ke shromážděným podkladům pro vydání rozhodnutí, a doložit své majetkové poměry. Účastník řízení svého práva nevyužil.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-05917/2019-

ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Zjištění a popis skutkového stavu

Ze spisového materiálu Policie ČR bylo zjištěno, že dne 26. března 2019 zaměstnanci společnosti NTL Forensics a.s., IČO: 277 71 831, provádějící kontroly odběrných míst pro poškozeného oznámili podezření na neoprávněný odběr elektřiny v odběrném místě [REDAKCE].

Policie ČR na místě zjistila, že rozvodná skříň je umístěna před nemovitostí [REDAKCE] na jejímž pozemku se nachází i nemovitost [REDAKCE] přičemž nemovitost [REDAKCE] byla v době ohledání Policií ČR údajně neobydlena. Rozvodna se nachází napravo před vstupními vrátky k [REDAKCE]. V době ohledání Policií ČR se uvnitř rozvodné skříně nacházely dvě krabičky, z nichž jedna (nacházející se na levé straně) byla uzavřená a kabely uvnitř nebyly nikam připojeny. Druhá krabička obsahuje dva černé kabely, dva hnědé a dva zelenožluté, všechny tři druhy kabelů byly pomocí plastových svorek spojeny vždy s kabelem stejné barvy, a to bez měřicího zařízení. Hlavní jistič se v době kontroly nacházel v poloze zapnuto a na všech třech fázích byl naměřen průtok proudu – na fázi L1 0,9 A, na fázi L2 1,4 A a na fázi L3 0,2 A.

Policie ČR provedla ohledání místa, fotodokumentaci a soupis elektrospotřebičů v nemovitosti, který umožnil účastník řízení. Za přítomnosti Policie ČR byl dne 26. března 2019 neoprávněný odběr ukončen.

Do úředního záznamu o podání vysvětlení zaměstnanec společnosti NTL Forensics a.s. dne 26. března 2019 sdělil, že odběrné místo [REDAKCE] bylo vedeno na paní [REDAKCE] která odběr elektrické energie z důvodu stěhování zrušila a odběrné místo bylo dne 19. března 2019 odpojeno.

Jak vyplývá ze spisu, účastník řízení dne 26. března 2019 do úředního záznamu o podání vysvětlení Policii ČR uvedl, že nemovitost [REDAKCE] obýval nejprve společně se svou bývalou manželkou, která se však v červnu roku 2018 odstěhovala. Protože bývalá manželka zrušila smlouvu na odběr elektřiny uzavřenou na její jméno, zjistil účastník řízení dne 19. března 2019, že je elektřina odpojená. Účastník řízení ale již předchozího dne požádal o uzavření smlouvy na dodávku elektřiny a o instalaci elektroměru společnost ČEZ Prodej, a. s., proto dle jeho názoru k demontáži elektroměru dojít nemělo. Zájem o uzavření smlouvy na odběr elektrické energie doložil účastník řízení e-mailovou zprávou ze dne 18. března 2019 adresovanou společnosti ČEZ Prodej, a. s., od které ještě týž den obdržel návrh smlouvy. Noc následující po odpojení elektřiny strávil účastník řízení u sestry a dalšího dne kontaktoval společnost ČEZ Distribuce, a. s., kvůli zapojení elektroměru. SMS zprávou mu byla oznámena montáž elektroměru na den 1. dubna 2019. Účastník řízení proto, dle jeho výpovědi k tomu došlo asi dne 19. března 2019, provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení sám, a to tak, že ve sloupku v místě pro elektroměr propojil přívodní kabely s odvodními a zapnul hlavní jistič. Účastník řízení, jak vyplývá z podkladů ve spisu, bylo známo, že k připojení elektřiny bez měřicího zařízení a bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy nebyl oprávněn. Účastník řízení dále uvedl, že je spořivý, elektrickou energii šetří a vypíná všechna zařízení, která momentálně nepoužívá.

Poškozený sdělením ze dne 17. května 2019 Policii ČR vyčíslil škodu způsobenou neoprávněným zásahem do odběrného elektrického zařízení a následným neoprávněným odběrem elektřiny na částku [REDAKCE] Kč a náklady spojené se zjištěním a zamezením neoprávněného odběru na částku [REDAKCE] Kč. Na základě vyrozumění o možnosti přihlásit škodu způsobenou neoprávněným zásahem poškozený správnímu orgánu dne 20. února 2020 sdělil, že rozhodnutím Městského úřadu Říčany č. j. [REDAKCE], které nabylo právní moci dne 31. ledna 2020, byla účastníku řízení uložena povinnost uhradit poškozenému částku [REDAKCE] Kč, tedy škodu způsobenou odběrem elektřiny, bez nákladů souvisejících se zjištěním a zrušením neoprávněného odběru. Úhradu nákladů souvisejících se zjištěním a zrušením neoprávněného odběru žádá poškozený uložit účastníku řízení v řízení vedeném Úřadem.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

Dle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Zákon o odpovědnosti za přestupky upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Podle § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější.

S ohledem na výše uvedené správní orgán uvádí, že ustanovení § 28 odst. 3 energetického zákona a navazující přestupek dle § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona a maximální výše pokuty, kterou lze za předmětný přestupek dle § 90 odst. 4 energetického zákona uložit, nebyly v rozhodném období, tj. od doby spáchání přestupku do současnosti způsobem dopadajícím na projednávaný skutek novelizovány, tzn., že skutková podstata projednávaného přestupku a obsahové znění předmětných ustanovení včetně zákonem stanovená maximální výše možné sankce (pokuty), zůstaly dle příslušných ustanovení energetického zákona zachovány (totožné).

Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za posuzovaný skutek (přestupek) a uložení správního trestu je tedy s ohledem na výše uvedené rozhodnou právní úpravou zákon o odpovědnosti za přestupky ve spojení se správním řádem a energetický zákon.

IV. II. Obecný právní rámec

Podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že provede zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez souhlasu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy v rozporu s ust. § 28 odst. 3 nebo provede zásah na odběrném plynovém zařízení před měřicím zařízením bez předchozího písemného souhlasu provozovatele přepravní nebo distribuční soustavy v rozporu s ust. § 71 odst. 11.

Energetický zákon v ust. § 28 odst. 3 stanoví, že na odběrných elektrických zařízeních, kterými prochází neměřená elektřina, nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy. Tím, že dne 19. března 2019 účastník řízení provedl bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, porušil obecný zákaz obsažený v ust. § 28 odst. 3 energetického zákona.

Přestupek, kterého se měl účastník řízení dopustit, tak jednoznačně vyplývá z energetického zákona.

IV. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je jedním ze znaků přestupku ve smyslu ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona provedení zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy v rozporu s § 28 odst. 3 energetického zákona, tzn. nevyžádání si souhlasu před provedením zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina. Ze spisového materiálu, který měl správní orgán k dispozici, i z vyjádření účastníka řízení v dané věci je nesporné, že účastník řízení si před provedením zásahu na odběrném elektrickém zařízení nevyžádal souhlas provozovatele distribuční soustavy.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení porušil zákaz stanovený v § 28 odst. 3 energetického zákona, tj. bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy zasahovat do odběrných elektrických zařízení, kterými prochází neměřená elektřina, čímž účastník řízení naplnil formální znaky přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formálních znaků přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky, dle kterého platí, že přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost, spočívající v porušení zájmu společnosti na bezporuchovém provozu těchto zařízení a dále pak také umožnění měření odběru elektřiny v souladu s energetickým zákonem tak, aby nedocházelo při manipulaci s touto komoditou k podvodům, neboť aktivním jednáním účastníka řízení v projednávaném případě došlo k neoprávněnému zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy, a to s výše uvedenými následky. V jednání účastníka řízení lze tudíž shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu elektrizační soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím obecného zákazu, že na odběrných elektrických zařízeních, kterými prochází neměřená elektřina (před měřicím zařízením), nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové nebo provozovatele distribuční soustavy podle ust. § 28 odst. 3 energetického zákona.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 28 odst. 3 energetického zákona a v projednávaném případě byly naplněny formální i materiální znaky přestupku dle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona.

IV. V. Odpovědnost za přestupek

Ve smyslu ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupkem škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Dle § 15 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek vyžaduje zavinění. Postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.

Dle ust. § 15 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupek spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem [písm. a) téhož ustanovení], nebo věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn [písm. b) téhož ustanovení].

Účastník řízení se ke svému protiprávnímu jednání doznal a doznal též, že připojení provedl za účelem odběru elektřiny, přestože jeho záměrem nebylo za elektřinu neplatit, avšak bylo mu známo, že bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy není do odběrného elektrického zařízení zasáhnout povoleno. Správní orgán nemohl dospět k jinému závěru, než že účastník řízení spáchal přestupek ve smyslu § 15 odst. 2 písm. a) v přímém úmyslu, neboť ze zjištěných skutečností a okolností daného případu vyplývá, že svým jednáním chtěl porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem tím spíše, že mu bylo známo, že odběr elektrického proudu bez uzavřené smlouvy a bez měření je nezákonný (nepřípustný).

S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za úmyslné spáchání přestupku dle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona, kterého se dopustil porušením ust. § 28 odst. 3 energetického zákona a správní orgán proto přistoupil k uložení správního trestu.

V. Uložení správního trestu

Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (a) napomenutí, (b) pokuty, (c) zákazu činnosti, (d) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (e) zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Dle ust. § 36 téhož zákona lze správní trest uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty. Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

Úřad v rámci výkonu dozoru nad dodržováním energetického zákona ve smyslu ust. § 18 odst. 1 písm. a) energetického zákona (jakožto zvláštního zákona ve vztahu k zákonu o odpovědnosti za přestupky), ukládá na základě zjištění porušení energetického zákona dle ust. § 18 odst. 3 písm. a) energetického zákona pokuty a dle ust. § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona opatření k nápravě, jejichž účelem je odstranění protiprávního stavu.

V projednávaném případě nebude s ohledem na zjištěné skutečnosti a okolnosti daného případu aplikován institut upuštění od správního trestu dle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přestupku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Úřad je při stanovení výše správního trestu (pokuty) také vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.

Správní orgán s ohledem na zjištěné skutečnosti a shora uvedené okolnosti daného případu rozhodl o uložení správního trestu ve smyslu § 35 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 18 odst. 3 písm. a) energetického zákona ve formě pokuty. Uložení správního trestu ve formě pokuty považuje správní orgán v projednávaném případě za zákonné, vhodné a účelné, přičemž tento správní trest zcela odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Podle ust. § 90 odst. 4 energetického zákona lze za přestupek uvedený v odstavci 1 písm. a) až y) nebo odstavci 2 písm. c) nebo odstavci 3 uložit pokuta až do výše 100 000 Kč.

Při určení druhu správního trestu (pokuty) a jeho výměry zohlednil správní orgán všechny shora uvedené a zjištěné skutečnosti projednávaného případu.

Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 a § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem, k významu a rozsahu následku přestupku a k druhu a míře zavinění. V neposlední řadě správní orgán přihlédl správní orgán též k osobě pachatele, tj. účastníka řízení.

Správní orgán při stanovení výše uložené pokuty zohlednil přitěžující a polehčující okolnosti, tak jak je uvedeno níže.

Co se týče povahy a závažnosti přestupku, správní orgán hodnotí, že uvedené jednání účastníka řízení porušuje obecný zákaz jakýchkoliv zásahů na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy, přičemž účel zákazu lze spatřovat v zájmu na bezporuchovém provozu těchto zařízení a dále pak také umožnění měření odběru elektřiny v souladu s energetickým zákonem tak, aby nedocházelo při manipulaci s touto komoditou k podvodům.

Správní orgán se dále zabýval druhem a mírou zavinění, kdy obecně platí, že úmyslné zavinění je závažnější než nedbalostní. V průběhu řízení vyšlo najevo, že účastník řízení provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení úmyslně, aby mohl v domě odebírat elektřinu, ačkoli spotřeba nebyla zaznamenávána, k čemuž správní orgán přihlédl při určení výše pokuty jako k okolnosti přitěžující.

Při posuzování významu a rozsahu následků přestupku správní orgán především zkoumal, zda objekt přestupku (tedy odběrné elektrické zařízení a zájem společnosti na bezporuchovém provozu energetických zařízení a dále pak také umožnění měření odběru elektřiny) byl pouze ohrožen nebo došlo k jeho porušení a jaká je výše škody. Přitom dospěl správní orgán k závěru, že účastník řízení se dopustil svým aktivním jednáním porušení objektu, což správní orgán vyhodnotil jako okolnost přitěžující.

Co se týče osoby pachatele, tj. účastníka řízení, správní orgán posuzoval postoj účastníka řízení ke spáchanému přestupku. Účastník řízení na objasnění přestupku spolupracoval a ke svému jednání se přiznal. Tuto okolnost správní orgán hodnotí jako polehčující.

Polehčující shledal správní orgán rovněž okolnost, že účastník řízení před neoprávněným zásahem do odběrného elektrického zařízení učinil kroky k uzavření smlouvy na odběr elektřiny.

Vzhledem k doznání účastníka řízení správní orgán považuje datum zásahu na odběrném elektrickém zařízení provedeného účastníkem řízení, tj. den 19. března 2019 za datum spáchání přestupku. Skutečnost, že odběr elektřiny bez měřicího zařízení trval poměrně krátkou dobu, to je cca 5 dní, správní orgán vyhodnotil jako okolnost polehčující, přestože pokud by společnost ČEZ Distribuce, a. s., uskutečnila instalaci elektroměru v oznámený den (1. dubna 2020), neoprávněný odběr by trval déle.

Při stanovení výše uložené pokuty je nutno dle § 40 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky zejména zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení – obviněnými z přestupku, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. Správní orgán uvádí, že nemá povědomí o tom, že by s účastníkem řízení bylo kdy vedeno jiné správní (přestupkové) řízení z důvodu porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů upravujících oblast energetických odvětví ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak konstatovat, že se účastník řízení dopustil porušení právního předpisu ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což správní orgán vyhodnotil jako výrazně polehčující okolnost.

Při stanovení výše pokuty správní orgán vzal rovněž v úvahu, že s účastníkem řízení bylo již Městským úřadem Říčany vedeno řízení pro přestupek podle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, jenž byl spáchán jako důsledek porušení ust. § 28 odst. 3 energetického zákona, a proto výši pokuty, která by jinak byla účastníku řízení uložena, přiměřeně snížil.

Úřad se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Účastník řízení nevyužil svého práva a nedoložil své aktuální majetkové poměry. Případný nedostatek majetku nemůže být sám o sobě důvodem, na jehož základě se pachatel může zbavit odpovědnosti za spáchaný přestupek a své protiprávní jednání. Na druhé straně však ukládaná sankce nesmí být pro pachatele likvidační. Pokuta uložená ve výši 2 % maximální možné částky je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náhrada škody

V rámci řízení bylo zjištěno, že v důsledku jednání účastníka řízení spočívajícího v tom, že dne 19. března 2019 bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy provedl v odběrném místě [REDAKCE] zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina tak, že odstranil plombu odběrného místa

a zabezpečovací krabičky KP01 osazené na místě demontovaného elektroměru a uvnitř zabezpečovací krabičky vodivě spojil přívodní a odvodní vodiče ve všech třech fázích a hlavní jistič uvedl do polohy zapnuto, v důsledku čehož došlo k odběru neměřené elektřiny, nepochybně vznikla poškozenému jakožto provozovateli distribuční soustavy škoda. Ze spisového materiálu vyplývá, že povinnost tuto škodu uhradit byla účastníku řízení uložena pravomocným rozhodnutím Městského úřadu Říčany č. j. [REDAKCE]. Poškozený výši škody vzniklé v důsledku zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy, v řízení vedeném Úřadem proto neuplatnil.

Poškozený uplatnil v souladu s ust. § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky u správního orgánu nárok na náhradu škody dle ust. § 51 odst. 3 energetického zákona ve spojení s ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb. ve výši [REDAKCE]. Z podkladů ve spisu vyplývá, že tuto částku poškozený stanovil jako prokazatelné nezbytně nutné náklady vynaložené zejména na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušování.

Dle ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán uloží obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu, jestliže byla tato škoda způsobena spácháním přestupku, nebyla obviněným dobrovolně nahrazena a její výše byla spolehlivě zjištěna; jinak poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení. Výše škody vyčíslená poškozeným vyplývá pouze z jeho vyjádření. Způsob jejího určení poškozený nijak nedoložil ani neuvedl.

V přestupkovém řízení správní orgán rozhoduje o vině pachatele a ukládá za přestupek trest. Pro správní trestání platí obdobné principy jako pro trestání soudní a v řízení o přestupcích se analogicky uplatní principy stanovené trestním právem, pokud analogie není k újmě účastníka tohoto řízení (pachatele). Také toto trestání musí podléhat stejnému režimu jako trestání za trestné činy a v tomto smyslu je třeba vykládat všechny záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu. (Viz analogicky např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 27. října 2004, č. j. 6 A 126/2002 - 27 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. dubna 2008, č. j. 1 As 27/2008 - 67 i nálezy Ústavního soudu ze dne 11. března 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02 a nálezy Ústavního soudu ze dne 17. ledna 2008, sp. zn. II. ÚS 82/07 - 1).

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 17. května 2016, sp. zn. I. ÚS 3363/14 - 1, uvedl, že „*jediným důkazem o výši způsobené škody jako znaku trestného činu krádeže nemůže být pouhé odborné vyjádření společnosti, u níž lze pochybovat, zda není ve věci vyloučená. Pravidlem by naopak mělo být přibrání znalce, u kterého pro jeho poměr k věci či stranám trestního řízení nebudou důvody pro jeho vyloučení. Jen ve výjimečných případech a ze zvlášť závažných důvodů trestní soudy rozhodující o neoprávněném odběru elektřiny nemusí znalce přibrat. Tento svůj postup ale musí náležitě a pečlivě odůvodnit.*“ Tento závěr je dle názoru správního orgánu s ohledem na skutečnost, že v řízení o přestupku je nezbytné se řídit stejnými principy jako v řízení trestním, zejména v případě, kdy je tento postup uplatněn ve prospěch pachatele, plně aplikovatelný i na projednávaný případ.

Dle ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb., je součástí náhrady škody vzniklé provozovateli přenosové soustavy nebo provozovateli distribuční soustavy i právo na úhradu prokazatelných nezbytně nutných nákladů vynaložených na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny, neoprávněné dodávky elektřiny, neoprávněného přenosu elektřiny nebo neoprávněné distribuce elektřiny, jejich přerušování a přezkoušení měřicího zařízení

a případné znalecké posudky, které nejsou zahrnuty do regulovaných cen za přenos elektřiny nebo za distribuci elektřiny.

Z uvedeného ustanovení vyhlášky č. 82/2011 Sb. je přitom zřejmé, že nutnou podmínkou pro to, aby mohly být součástí náhrady škody vzniklé poškozenému rovněž náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny, musí se jednat o náklady prokazatelné a nezbytně nutné. Zda se o takové náklady skutečně jedná, však poškozený v rámci jím uplatňovaného nároku neuvedl a žádné doklady, z nichž by mohl správní orgán zjistit, že se skutečně jedná o náklady, které poškozený prokazatelně a nezbytně vynaložil na zjišťování zamezení neoprávněného zásahu na předmětném elektrickém zařízení a zjišťování neoprávněného odběru elektřiny vzniklého v důsledku jednání účastníka řízení a následného přerušení neoprávněného odběru, poškozený nedoložil. Správní orgán proto z uvedených důvodů škodu ve výši [REDAKCE] Kč uplatněnou poškozeným jako náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny a jeho přerušení vzniklé v důsledku přestupku spáchaného účastníkem řízení nepovažuje za spolehlivě zjištěnou, neboť není zřejmé, jak byla poškozeným stanovena, a poškozený tuto škodu uplatňuje pouze na základě svého vyjádření.

Z ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že pokud výše škody nebyla spolehlivě zjištěna, správní orgán poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně se postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo k značným průtahům v řízení. Průtahy v řízení mohou vznikat například tehdy, pokud by vzhledem ke složitosti posouzení výše vzniklé škody musely být zpracovány znalecké posudky apod. Není totiž zpravidla v možnostech orgánů projednávajících přestupky, aby v řízení o přestupku zjišťovali škodu, která zatím spolehlivě zjištěna nebyla, a nahrazovaly tak civilní soudy (viz Jemelka, L., Vetešník P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck 2017, s. 797).

Jinými slovy, řízení o náhradě škody (adhezní řízení) má ve vztahu k meritornímu v rámci řízení o přestupku, byť je jeho integrální součástí, v jistém smyslu pouze akcesorickou povahu, a procesní činnost správního orgánu tak nemůže přesahovat v daném ohledu aktivitu směřující k náležitému rozhodnutí o vině a případném trestu. Toliko občanskoprávní řízení je řízením bezvýjimečně zaručujícím (za splnění zákonem předepsaných podmínek) možnost domoci se uplatněného majetkového nároku. Obecně tedy platí, že postup spočívající v odkázání poškozených s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních, nepředstavuje odepření spravedlnosti, ale ústavněprávně regulární použití institutu urychlujícího sankční řízení (viz analogicky např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. února 2015, sp. zn. II. ÚS 165/15). Správní orgán proto o nároku poškozeného o náhradě škody ve výši [REDAKCE] Kč rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí, a odkázal jej s tímto nárokem na soud.

VII. Náklady řízení

Souběžně je výrokiem III. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, ve znění pozdějších předpisů, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Obviněný, tj. účastník řízení může proti tomuto rozhodnutí podat v souladu s ust. § 96 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky rozklad v plném rozsahu. Poškozený má právo v souladu s ust. § 96 odst. 1 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky podat rozklad pouze proti výroku o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a proti výroku o nákladech spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha